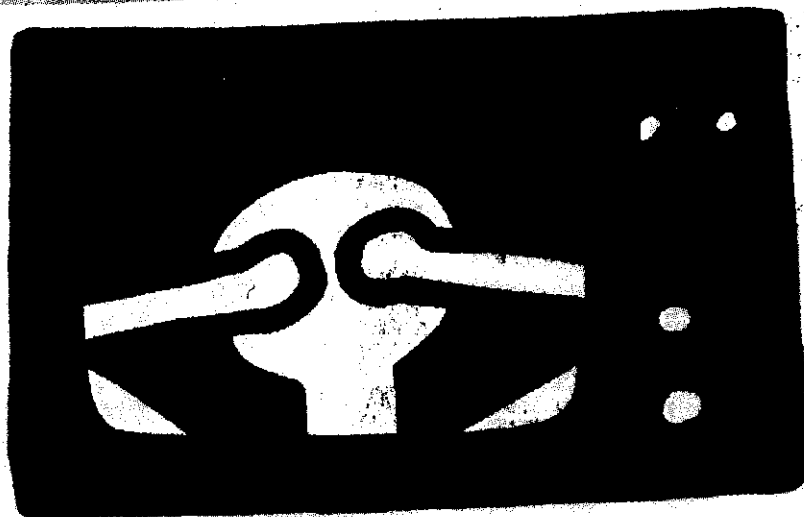

Televizní
násilí
a
ZÁKON

Vliv televizního násilí
na kriminalitu dětí a mládeže
a jeho zákonná úprava

Jiří Vlastník

Televizní násilí a zákon

**Vliv televizního násilí
na kriminalitu dětí a mládeže
a jeho zákonná úprava**

Praha 2005

OBSAH

PODĚKOVÁNÍ	11
ÚVOD	13
CÍLE A SYSTEMATIKA PRÁCE	20
VYMEZENÍ POJMŮ	22
ČÁST I.	
VLIV TELEVIZNÍHO NÁSILÍ NA KRIMINALITU DĚTÍ A MLÁDEŽE	24
KAPITOLA I. POSTAVENÍ TELEVIZE V PROCĚSU SOCIALIZACE	25
<i>Hlava I. Pojem a faktory socializace</i>	25
<i>Hlava II. Principy socializace televizní obrazovkou</i>	27
Oddíl 1. Teorie sociálního učení	27
Oddíl 2. Teorie vzorů	27
Oddíl 3. Sfrukturovaný přístup – teorie nápodoby	28
Nápodoba osvojovací (nápodoba vážná)	29
Nápodoba imitační (nápodoba hrou)	30
Nápodoba traumatická	30
<i>Hlava III. Schopnost dítěte porozumět televiznímu vysílání...</i>	32
<i>Hlava IV. Schopnost odlišovat televizní realitu od skutečnosti</i>	35
Oddíl 1. Podstata problému	35
Oddíl 2. Televizní princip výjimečnosti	38
Oddíl 3. Fenomén odlidštění	38
Oddíl 4. Výzkumy k problematice odlišení televizní reality...	41
<i>Hlava V. Televize ve volném čase dětí a mládeže</i>	43
KAPITOLA II. NÁSILÍ NA TELEVIZNÍ OBRAZOVCE	45
<i>Hlava I. Zkoumání televizního násilí</i>	46
Oddíl 1. Pojmy a metodologie výzkumů	46
Oddíl 2. Počet násilných činů na televizní obrazovce	47
§ 1 Kvantitativní a kvalitativní výzkumy televizního násilí...	47
§ 2 Komparace amerických a evropských pořadů	49
<i>Hlava II. Sledovanost násilných pořadů – volba diváka či televizních...</i>	51

Oddíl 1. Závislost mezi mírou násilnosti pořadu a jeho sledovaností	51
Oddíl 2. Únik do televizního světa	54
Oddíl 3. Návykovost televize a televizního násilí	55
Oddíl 4. Vysílací strategie	58
§ 1 Zákonitosti obsahu komerčního televizního vysílání	59
§ 2 Ekonomický aspekt produkce násilných pořadů	60
KAPITOLA III. VLIV TELEVIZNÍHO NÁSILÍ NA HODNOTY, CHOVÁNÍ...	63
<i>Hlava I. Závěry výzkumů</i>	63
Oddíl 1. Obecné závěry výzkumů	63
Oddíl 2. Zvýšení hladiny agresivity (efekt agresora)	67
§ 1 Bezprostřední vliv televizního násilí na zvýšení hladiny...	68
§ 2 Dlouhodobý vliv televizního násilí na zvýšení hladiny agresivity	69
§ 3 Interpersonální hostilita, nevysvětlitelné násilné reakce	71
§ 4 Páchání násilných činů „na zkoušku“	73
§ 5 Televize jako škola zločinu	74
Oddíl 3. Zvýšení hladiny strachu (efekt oběti)	76
Oddíl 4. Desensitizace (bystander efekt)	78
Oddíl 5. Efekt touhy (appetite efekt)	79
<i>Hlava II. Shrnutí výzkumů – pravděpodobnost nápodoby televizního násilí</i>	79
Faktory objektivní	81
Faktory subjektivní	82
ZÁVĚR PRVNÍ ČÁSTI	83
ČÁST II.	
ZÁKONNÁ ÚPRAVA TELEVIZNÍHO NÁSILÍ	85
PŘED ZÁVORKOU: NEZBYTNOST ZÁKONNÉ ÚPRAVY TELEVIZNÍHO...	86
KAPITOLA I. PRÁVNÍ ÚPRAVA TELEVIZNÍHO NÁSILÍ Z HLEDISKA...	89
<i>Hlava I. Mezinárodněprávní a komunitární úprava</i>	89
Oddíl 1. Úprava na půdě OSN	90
§ 1 Všeobecná deklarace lidských práv	90
§ 2 Mezinárodní pakt o občanských a politických právech	91
§ 3 Úmluva o právech dítěte	91
Oddíl 2. Úprava na půdě Rady Evropy	92
§ 1 Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod	92
§ 2 Evropská úmluva o přeshraniční televizi	94
Oddíl 3. Komunitární úprava	94
Oddíl 4. Shrnutí požadavků kladených na právní úpravu televizního...	96
§ 1 Kvalita právního předpisu	97
§ 2 Respektování principu subsidiarity a proporcionality	99
<i>Hlava II. Ústavní úprava svobody projevu</i>	101
Oddíl 1. Ústavní úprava svobody projevu ve vybraných zemích	101
§ 1 Austrálie	101
§ 2 Česká republika	102

51	§ 3 Francie	106
54	§ 4 Kanada	107
55	§ 5 Nizozemí	107
58	§ 6 Spojené království Velké Británie a Severního Irska	107
59	§ 7 Spojené státy americké	108
60	Oddíl 2. Shnutí ústavních požadavků na omezení svobody projevu	110
63	§ 1 Sledování společensky uznaného cíle	110
63	§ 2 Požadavek na kvalitu právního předpisu	111
63	§ 3 Respekt principu subsidiarity a proporcionality	111
67	KAPITOLA II. PRÁVNÍ ÚPRAVA TELEVIZNÍHO NÁSILÍ DE LEGE LATA	113
68	<i>Hlava I. Mezinárodní úprava</i>	113
69	Oddíl 1. Úprava na půdě OSN	114
71	Oddíl 2. Úprava na půdě Rady Evropy	115
73	§ 1 Úmluva o přeshraniční televizi	115
74	§ 2 Doporučení Výboru ministrů o zobrazování násilí ...	118
76	<i>Hlava II. Komunitární úprava</i>	120
78	Oddíl 1. Charakteristika komunitárního práva	120
79	Oddíl 2. Úprava televizního násilí z hlediska pravomocí Společenství...	121
79	§ 1 Volný pohyb televizních pořadů v rámci společného trhu	123
81	§ 2 Televizní vysílání z hlediska volného poskytování služeb	125
82	§ 3 Sbližování režimu volného pohybu televizních pořadů ...	126
83	Oddíl 3. Směrnice „Televize bez hranic“	127
85	Oddíl 4. Právní základ pro komunitární úpravu televizního násilí	131
86	<i>Hlava III. Národní právo</i>	133
89	Oddíl 1. Spojené státy americké – koncepce odpovědnosti jednotlivce	134
89	§ 1 Televizní kodex, Rodinná hodinka	134
90	§ 2 Čipový systém	138
90	Oddíl 2. Spojené království Velké Británie a Severního Irska ...	142
91	Oddíl 3. Austrálie, Nizozemí – Koncepce odpovědnosti vysílatelů...	145
91	§ 1 Austrálie	145
92	§ 2 Nizozemí	148
92	Oddíl 4. Kanada – koncepce spojené odpovědnosti	154
94	§ 1 Dobrovolný kodex týkající se televizního násilí	155
94	§ 2 Čipový systém	157
96	Oddíl 5. Francie – nutnost reformy	158
97	§ 1 CSA	158
99	§ 2 Provedení směrnice TBH	159
01	§ 3 Úprava trestního zákona	160
01	§ 4 Reformní snahy	160
01	Oddíl 6. Česká republika	161
01	§ 1 Zákon o rozhlasovém a televizním vysílání	161
01	§ 2 Problémy aplikace zákona v praxi	163
02	§ 3 Kodex České televize	168

§ 4 Úprava trestního zákona	170
KAPITOLA III. PRÁVNÍ ÚPRAVA TELEVIZNÍHO NÁSILÍ DE LEGE...	171
<i>Hlava I. Jednotnost přístupu k mediálnímu násilí</i>	172
<i>Hlava II. Klasifikace programů</i>	173
Oddíl 1. Způsob provádění klasifikace	173
Oddíl 2. Kritéria klasifikace	175
Oddíl 3. Klasifikační skupiny	178
Oddíl 4. Klasifikační orgán	181
§ 1 Conditio sine qua non	181
§ 2 Složení klasifikačního orgánu	182
§ 3 Působnost a pravomoc	182
Oddíl 5. Komunitární úroveň	184
Oddíl 6. Mezinárodněprávní úroveň	187
<i>Hlava III. Účel klasifikace</i>	188
Oddíl 1. Zoning	188
Oddíl 2. V-chips	190
Oddíl 3. Informování diváka	191
Oddíl 4. Role mezinárodního a komunitárního zákonodárce	191
<i>Hlava IV. Celospolečenský dialog</i>	191
<i>Hlava V. Nutnost pokračujících výzkumů</i>	193
ZÁVĚR	194
SEZNAM ZKRATEK	196
SEZNAM LITERATURY	198
ČÁST I.	198
ČÁST II.	200
INTERNETOVÉ STRÁNKY	203
PŘÍLOHY	204
Graf č. 1	204
Graf č. 2	205
Graf č. 3	205
Graf č. 4	206
Graf č. 5	206
Graf č. 6	207
Graf č. 6 a	207
Graf č. 7	208
Graf č. 8	208
Graf č. 9	209
Graf č. 10	209
Graf č. 11	210
Graf č. 12	211
Graf č. 13	212

70	Graf č. 14	212
71	Tabulka č. 1	213
72	Tabulka č. 2	215
73	Tabulka č. 3	216
73	Symbolika klasifikačního schématu Kijkwijzer	216
75	POZNÁMKY	218
78	REJSTŘÍK	236
31	DOSLOV	246
32	TELEVIZE JAKO ZBRAŇ	248
32		
34		
37		
38		
38		
30		
31		
31		
91		
93		
34		
36		
38		
38		
30		
03		
04		
04		
05		
05		
06		
06		
07		
07		
08		
08		
09		
09		
10		
11		
12		